

Record de mossèn Manyà (1884-1976)

Xavier Garcia
Escriptor

Aquests dies abans de Nadal (concretament, el 22 de desembre del 1976) fa 40 anys que va morir el sacerdot, teòleg, filòsof, professor, canonge de la catedral de Tortosa i català integral, el doctor Joan Baptista Manyà Alcove-ro, il·lustre gandesà, amb estudis a Roma i magisteri a Tortosa, on va haver de patir, abans i després de la Guerra Civil, persecució per la seva condició religiosa i, alhora, per la seva ferma catalanitat.

Els qui van ser deixebles seus a l'Institut de Tortosa (entre tants, l'arquitecte Salvador Tarragó, el director teatral Ricard Salvat, el periodista, historiador i polític Josep Bayerri o l'historiador Ramon Miravall) i els que pujaven a la muntanyeta, en els anys 40 i 50, a la recerca de guiatge

humà i espiritual (entre tants, també, Gerard Vergés, Manuel Pérez Bonfill, Jesús Massip o Zoraida Burgos) no l'han pogut oblidar per més anys que hagin passat.

És bo que així hagi estat perquè no s'ha trencat del tot la continuïtat de cultura i de fe que el bon i profund prevere gandesà va repartir entre la gent d'aquestes terres, sotmeses, durant la major part del segle XX (que ell va viure en la seva pràctica totalitat) a diverses dictadures políticomilitars, amb el suport, per desgràcia, de la jerarquia episcopal del "nacionalcatolicisme".

Ara tot això sembla que queda molt lluny, però com que el temps és cíclic i tot retorna, quan pensem en aquella època no podem deixar de pensar, també, en tants aspectes de la nostra

que ens la fan recordar. I és que massa sovint ha calgut recomençar pràcticament des de zero.

Des de la seva mort, el 1976, a més de 90 anys, el seu testimoni s'ha mantingut viu entre la intel·lectualitat catalana de Tortosa, de la regió de l'Ebre i de Catalunya, que han sabut valorar el seu esforç de renovació del pensament teològic, vinculat a la condició de l'humanisme secular.

Així, el 1979, poc després de la seva mort, apareixia a Edicions Dertosa, gràcies a la Fundació Manyà, acabada de crear, entre d'altres, amb els mossens Joaquim Blanc i Joan-Antoni Martínez Garcia, i amb Frederic Mayor Domingo, una completa *Miscel·lània d'articles i estudis dedicats a la vida i obra de Manyà*, amb adhesions d'institucions, bisbes i seglars a títol

particular. El 1985, també a Edicions Dertosa, es publicava el llibre de Josep Joan Moreso sobre *Mossèn Manyà: la llibertat d'un exili* i el 1994, Àngel Monlleó publicava *Joan Baptista Manyà, intel·lectual i home d'estudi* (Editorial Claret).

A partir del 2007, i també des de Tortosa, la Fundació Fe i Cultura Mossèn Manyà ha anat publicant cada any, a la Col·lecció Llum Nova, els assaigs, conferències, taules rodones i premis convocats per actualitzar la figura de qui va ser definit pel bisbe de Tortosa Ricard M. Carles com "una glòria de l'Església catalana", situant-lo en la "gran generació de capellans intel·lectuals dels anys 20".

Tot això per dir que, qui ha volgut ha tingut a mà un material ampli de consulta i treball sobre la figura de

Manyà, a qui jo recordo -en una breu trobada el juliol del 1969, al bosquet i la humil casa on vivia al costat del seminari tortosí-, per més sotanes que portés a sobre, com el pagès de Gadesa que no podia ni volia ocultar. En aquesta capital de la Terra Alta on va néixer, al costat mateix de la gran portalada romànica de l'església, Manyà va ser també molt estimat per la gent del grup El Lamp, en els anys 30, i després per la nova generació, amb Anton Monner al capdavant.